

Hagåkers förskola

Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2023/2024

Innehåll

Bakgrund	3
Målsättning	3
Organisation, ansvar och rutiner i det åtgärdande arbetet	4
Utvärdering föregående år	5
Kartläggning	6
Främjande arbete för likabehandling	8
Förebyggande arbete	9
Bilaga 1: Definitioner	11
Bilaga 2: Rutiner anmälan av kränkande behandling	12

Bakgrund

Detta dokument beskriver likabehandlings- och värdegrundsarbetet vid Hagåkers förskola. Syftet med planen är att konkretisera syfte och mål med vårt arbete mot kränkningar i alla former i verksamheten och att aktivt anpassa arbetet så att det får effekt och blir synligt och begripligt för pedagoger, barn, vårdnadshavare och andra.

I grunden ligger de lagar och riktlinjer som reglerar förskolans arbete med likabehandling för att främja barns lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck eller funktionsnedsättning, samt att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De lagar som dokumentet utgår från är:

Skollagen 2010:800 6 kap 1-16 §§ samt 1 kap 4-5 §§ samt 8-9 §§

DL 2008:567 1-3 kap

Dokumentet utgår även från förskolans läroplan (Lpfö18) vad gäller förskolans värdegrund samt Skolverkets skrifter *Främja, förebygga, upptäcka* åtgärda (2022).

Definition av olika begrepp och diskrimineringsgrunder framgår av Bilaga 1.

Målsättning

“Alla som ingår i vår verksamhet och möter Bosgårdens pedagogiska enhet ska bemötas på ett öppet, professionellt och respektfullt sätt. Genom att utgå från vår gemensamma kunskapsgrund inom hbtqi vidareutvecklar vi vårt bemötande och förhållningssätt i att vara normkreativa och inkluderande”.

Vi ska arbeta främjande och systematiskt under läsåret med alla diskrimineringsgrunder samt barns integritet för att motverka diskriminering och kränkande behandling.

Organisation, ansvar och rutiner i det åtgärdande arbetet

Ansvariga för planen:

En pedagog från varje storarbetslag
Anna Törnqvist, MyrStacken
Madeleine Nilsson, TrollSländan
Fanny Fransson, SolRosen
Parvin Shirkoul-Tajani, FlugSvampen
Marie Munther & Anders Carlsson, FiskMåsen
Therese Gärtner, Grankotten
Birgitta Måredh, Timotej och Humle
Naomi Jonas, rektor
Veronica Stigholt, rektor

Rutiner för akuta situationer

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på vår förskola. All personal och rektor har anmälningsskyldighet. All form av kränkande behandling/trakasserier skall meddelas omedelbart till rektor för att åtgärder ska kunna sättas in snabbt. Om ett barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling, görs en anmälan av ansvarig personal i Draftit.

Om ett barn utsätts för kränkande behandling/trakasserier av andra barn/personal.

- Kontakta personal på avdelningen eller rektor
- Anmälan görs digitalt via Draftit.
- Kartläggning. Pedagogerna för samtal med barn för att lyfta fram deras upplevelser. Alla ska känna sig trygga och få sina röster hörda. Anteckningar förs under samtalet/samtalen.
- Rektor anmäler kränkning/trakasserier till huvudman via Draftit.
- Rektor beslutar om kränkning/trakasserier skett och meddelar huvudman via Draftit.
- Handlungsplan med åtgärder som förhindrar fortsatta trakasserier eller kränkande behandling, med en tydlig ansvarsfördelning, upprättas tillsammans med vårdnadshavare via Draftit.
- Rektor får handlingsplan som diarieförs via Draftit
- Uppföljning av handlingsplan/åtgärder.
- Rektor avslutar ärendet och meddelar huvudman via Draftit.

Ansvariga för Draftit anmälan:

Naomi Jonas (rektor) 0704 677224, Veronica Stigholt (rektor) 031 315 20 84,
Fanny Fransson (förskollärare) 072-155 90 57, Anna Törnqvist (förskollärare)
072-155 90 60, Birgitta Måredh (förskollärare) 070-960 18 83

Se bilaga 2 för utförligare beskrivning.

Utvärdering föregående år

De resultat som vi fått från föregående år sammanstämmer med årets resultat. Vi utreder nu om det är de risker som alltid förekommer på en förskola samt om vi har kartläggningmaterial som täcker alla diskrimineringsgrunder.

En ny punkt i förra årets plan var ett diskussionsunderlag kring diskrimineringsgrunder på Apt för att alla skulle få chansen att diskutera frågorna utifrån olika vinklar. Det blev en påminnelse för alla men det framkom inget nytt av diskussionerna. Vi ser över en ny form av kartläggning kring diskrimineringsgrunderna.

Under hösten upptäckte vi att flera grupper inte hade möjlighet att genomföra kartläggningarna på grund av exempelvis utebliven PUD eller personalfrånvaro. Utifrån det har vi tydliggjort hur kartläggningen sker och visat på exempel och syften med kartläggningarna. Vi har även gett tid till förberedelse av kartläggningen. Vi kommer utvärdera och redigera kartläggningmaterialet.

Det främjande arbetet med tydligare implementering i undervisning och utbildning upplever vi, utifrån samtal med rektor, att det arbetats aktivt med. Vi ser även att arbetet med ökad förståelse kring diskrimineringsgrunder, normer och kultur arbetas med.

Det förebyggande arbetet kring ökad fysisk närvaro i förskolans olika rum och utelek samt ökad kunskap gällande lek och diskrimineringsgrunder arbetas med ständigt utifrån den aktuella barngruppens behov och förutsättningar. Något vi kommer arbeta vidare med för en djupare kunskap.

Tydliga mål i det främjande och förebyggande arbetet gör det lättare att implementera arbetet i våra lärområden och det systematiska kvalitetsarbetet. Vi vill göra planen mer praktisk och arbeta mer med pedagogernas ansvarsfördelning i leken. Genom att ansvarsfördela vem som är deltagande och närvarande i leken

kan vi utvärdera vad det gör för skillnad för barnen och deras förutsättningar att få vara en del av ett socialt sammanhang.

De insatser vi haft under föregående år kommer vi framöver använda som kartläggningsmaterial.

Insatser föregående läsår	Genomfört?	Kommentar
Sociogram	Ja	Svagt underlag på HT22 Underlag från alla grupper har kommit in VT 23.
Relationsanalys	Ja	Kvarstår
Trygghetsvandring	Ja	Vi kommer att skapa ett nytt material mer inriktning mot tillgänglighet utifrån funktionsvariationer.
Intervjuer/Observationer	Ja	Kommande år utgår denna punkt men kommer att finnas som arbetsmaterial till lärområden emotionell utveckling och integritet eller social utveckling och lek.
Diskussionsfrågor diskrimineringsfrågor APT	Ja	Kommande år utgår denna punkten då den inte ger oss några nya insikter i sin nuvarande form.

Kartläggning

Undersökning av verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering utifrån samtliga diskrimineringsgrunder samt för kränkande behandling.

- Sociogram - För att synliggöra relationer, lekkonstellationer, normerande föreställningar och maktförhållande mellan barnen. Det finns ett eller flera barn i varje grupp som behöver extra stöttning i lek och i sociala relationer.

Det finns en risk att dessa barn blir uteslutna av de andra barnen. Analysen av sociogrammen gav oss vilken typ av stöttning barnen behöver. Det synliggjorde till exempel brister i språk och lekförmåga.

- Relationsanalys - Synliggör pedagogernas relation till barnen och är ett arbetsunderlag för arbetslaget. Används tillsammans med sociogrammens resultat för att säkerställa att inget barn hamnar utan en god relation till varken barn eller vuxna. Resultatet av relationsanalysen visar att alla pedagoger behöver aktivt arbeta med relationsskapande till alla barnen. Utifrån analysen ser vi vilka relationer vi behöver bygga vidare på.
- Barnintervjuer / Barnobservationer - För att undersöka barnens upplevda trygghet, självkänsla och eventuella maktkonstellationer. I sammanställningen av materialet framkom det att något/några barn i grupperna var rädda för något av de andra barnen, andra vuxna på förskolan eller för brandlarmet.
- Trygghetsvandringar/Bildvandringar - Syftet är att kartlägga platser på förskolan, både inom- och utomhus, som känns otrygga för barnen. Med bildvandring menas att pedagoger tillsammans med barn fotograferar olika platser och rum på förskolan. Bilderna används för att reflektera kring platsen och hur de upplever den. Resultatet visade att flera barn upplevde otrygghet kring toaletsituationen till exempel belysningen, att bli instängd eller att någon kommer in när de är där. Några visade rädsla inför handdockor och utklädda vuxna.
- Diskussionsunderlag kring diskrimineringsgrunderna i arbetslagen - Utifrån diskussionsmaterialet kring diskrimineringsgrunderna på ett APT under läsåret framkom några risker. Kring kön och könsidentitet framkom risken att vi kan bli för trygga i vår hbtqi-certifiering och därmed glömmar bort att kritiskt granska vårt språkval samt bemöter barnen olika utifrån kön. Att vi tilldelar barnen pronomen som inte stämmer överens med deras identitet. Utifrån diskrimineringsgrunderna finns en risk att barn stigmatiseras utifrån särskilda anpassningar vi gör.
- Regiongemensam brukarenkät och personalens självskattning med fokus på normer och värden - Vi har utifrån analys av brukarenkäten sett ett

liknande resultat på alla tre förskolorna, generellt sett så skattar pedagogerna sig högre än vårdnadshavare. Vårdnadshavare hade skattat högt på de flesta punkter under normer och värden. Det som ändå framkom som något vi kan förtydliga i vårt arbete är punkten: Mitt barn ges möjlighet att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra. Där ca 20% svarade vet ej. På punkten: barn ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning, svarade 15% vet ej.

Det här årets kartläggningmaterial består av sociogram, relationsanalys, tillgänglighetsvandring samt den regiongemensamma brukarenkäten. Insatserna under förebyggande arbete kommer även att ligga till grund för nästa års plan.

Främjande arbete för likabehandling

Främjande arbete pågår alltid och fokuserar på att skapa och stärka det positiva. Det handlar exempelvis om insatser för att skapa tillitsfulla relationer, likabehandling och trygghet.

- Förskolans pedagoger skall genomföra integritetsövningar med barngruppen minst en gång per termin.
- Förskolans pedagoger skall arbeta med begreppet samtycke och vad det innebär i praktiken minst en gång per termin.
- Vi ska öka medvetenheten och förståelsen för att alla barn har olika lekförmågor och därför behöver vi erbjuda olika metoder för stöttning i leken.
- I våra pedagogiska planeringar inom lärområden skriver vi fram hur vi arbetar främjande med lekförmågor, hbtqi och normerande föreställningar i undervisning/utbildning och lärmiljö.

Det här läsårets verksamhetsplan är Skolverkets moduler *specialpedagogik i förskolans praktik*. Vi kommer arbeta aktivt med de här fyra modulerna: förskola för alla, pedagogiska relationer, delaktighet och engagemang samt systematiska tidiga insatser.

Förebyggande arbete

Förskolans insatser för att motverka kränkande behandling, trakasserier och diskriminering, utifrån de risker och brister som tidigare kartläggning visade.

Bakgrund	Insats	Eventuell diskrimineringsgrund	Ansvarig	När	Uppföljning
I varje års kartläggning återkommer oro kring vissa barn som behöver extra stöttning i leken. Det är i den fria leken det främst riskerar att ske.	Planera utbildning/aktivitet i lek. Skapa tid för att introducera eller dramatisera leken. Planera in för hur vi kan vara närvarande och deltagande pedagoger i lek, både inne och ute.	Alla	Varje arbetslag	Under höstterminen, förslagsvis i samband med Lärområde social utveckling och lek.	Varje arbetslag redovisar resultat och analys i mars, i samband med sammanställning av sociogrammet.
Kunskapsgrund. För att göra planen levande i alla arbetslag.	Workshop/diskussioner/dramatisering med alla kollegor på enheten.	Alla	Likabehandlingsgruppen	APT/Studiedagar	
Samverkan med hbtq-certifiering.	Normkreativitet i fri lek. Utmåna normerande roller och kroppsliga föreställningar och förväntningar.	Kön, könsidentitet/könsuttryck, sexuell läggning.	Varje arbetslag	Under höstterminen, förslagsvis i samband med lärområde social utveckling och lek.	Varje arbetslag redovisar resultat och analys i mars.
Utifrån resultaten i brukarenkäten.	Möte med vårdnadshavare. Vi föreläser kring hur vi aktivt genomgående arbetar med konflikthantering, både i lärområden och i den fria leken.	Alla	Varje storarbetslag.	September	Varje storarbetslag tar med eventuella frågor som uppstod tillbaka till likabehandlingsgruppen.

Trygghetsvandring	Göra situationen kring toaletten trygg för barnen. Barnen ska vara delaktiga i hur det ska gå till.	Alla	Varje arbetslag.	I början på höstterminen i samband med integritetsövningar.	Varje arbetslag dokumenterar och följer upp tillsammans med barnen.
-------------------	---	------	------------------	---	---

Bilaga 1: Definitioner

Diskrimineringsgrunder

I diskrimineringslagen definieras sju diskrimineringsgrunder. Förskolan har en särskild skyldighet att se till att inget barn på förskola blir illa behandlad eller får sämre villkor än andra mot bakgrund av dessa faktorer. Diskrimineringsgrunderna är de följande:

Kön: kvinna eller man. Även transsexuella personer omfattas av diskriminerings-grunden.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: någon identifierar sig som kvinna eller man eller ger uttryck för att tillhöra ett annat kön genom sin klädsel eller annat uttrycksmedel.

Etnisk tillhörighet: tillhörighet till en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.

Religion/annan trosuppfattning: livsstilsingripande tro på en högre icke-världslig makt eller en gud, exempelvis islam eller kristendom (religion), buddism, ateism (annan trosuppfattning). Annan trosuppfattning innebär något annat än *religion* men är begränsat till en åskådning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning. Det gäller inte etiska, filosofiska eller politiska värderingar/åskådningar. Åskådningar som buddism, ateism och agnosticism är jämförbara med religion och omfattas av begreppet annan trosuppfattning.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell, heterosexuell eller annan sexuell läggning.

Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Ålder: uppnådd levnadslängd.

Bilaga 2: Rutiner anmälan av kränkande behandling

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev upplever sig vara utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla det till rektorn.

Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla till huvudmannen som skyndsamt ska utreda händelsen och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolnämnden har delegerat till rektor att för nämndens del ansvara för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Alla steg i ärendeprocessen nedan dokumenteras i skolförvaltningens digitala system.

Plan gällande barn som utsätts för kränkande behandling Bosgårdens förskolor (Hagåker Jungfrustigen, Torallastigen)

Det ska råda nolltolerans mot kränkande/trakasserande behandlingar på vår förskola. All form av kränkande behandling/trakasserier skall meddelas omedelbart till rektor för att åtgärder ska kunna sättas in snabbt.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Vi tar alla signaler rörande kränkande behandling och trakasserier av barn på allvar oavsett om kränkningen utförts av förskolans personal, eller barn. Genom våra kartläggningar av verksamheten samt närvarande pedagoger ökar vi möjligheten att upptäcka kränkande behandling/trakasserier. Personalen håller god uppsikt och är närvarande och deltagande på alla platser där barn leker inne och utomhus. Beslutade åtgärder med anledning av eventuellt kränkande behandling/trakasserier meddelas skyndsamt all personal av rektorer.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Barn och föräldrar vänder sig i första hand till den personal som finns tillgänglig på avdelningen. Man kan även vända sig till en annan personal på förskolan eller rektor. Likabehandlingsgruppen, Naomi Jonas (rektor) 0704-677224, Veronica Stigholt (rektor) 031-315 20 84, Fanny Fransson (förskollärare) 072-155 90 60, Anna Törnqvist (Förskollärare) 072-155 90 60. Birgitta Måredh (förskollärare) 070-960 18 83

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Om ett barn utsätts för kränkande behandling/trakasserier av andra barn.

- Barn berättar för förskolan.
- Förskolan kontaktar vårdnadshavare.
- Vårdnadshavare kontaktar förskolan.
- Rektor underrättas.
- Anmälan görs digitalt via Drafit och skrivs av personal eller vårdnadshavare.
- Kartläggning. Pedagogerna för samtal med barn för att lyfta fram deras upplevelser. Alla ska känna sig trygga och få sina röster hörda. Anteckningar förs under samtalet/samtalen.
- Rektor anmäler kränkning/trakasserier till huvudman via Drafit.
- Rektor beslutar om kränkning/trakasserier skett och meddelar huvudman via Drafit.
- Handlingsplan med åtgärder som förhindrar fortsatta trakasserier eller kränkande behandling, med en tydlig ansvarsfördelning, upprättas tillsammans med vårdnadshavare via Drafit.
- Rektor får handlingsplan som diarieförs via Drafit
- Uppföljning av handlingsplan/åtgärder.
- Rektor avslutar ärendet och meddelar huvudman via Drafit.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Om ett barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling av personal.

- Rektor underrättas.
- Förskolan kontaktar vårdnadshavare.
- Anmälan skrivs i Drafit av personal på förskolan och det är den som skriver ärendet vars namn står med oavsett vem som anmäler.
- Rektor kontaktar verksamhetschefen med anledning av kommande kartläggning.
- Kartläggning sker av specialpedagoger.
- Den färdiga kartläggningen presenteras för rektor.
- Rektor tar beslut om kränkning skett.
- Handlingsplan med åtgärder som förhindrar fortsatta trakasserier/kränkande behandling, med en tydlig ansvarsfördelning, upprättas tillsammans med vårdnadshavare via Drafit.
- Handlingsplan diarieförs och anmäls till huvudman.
- Uppföljning av handlingsplan/åtgärder(rektor).
- Rektor avslutar ärendet och meddelar huvudman.

Reviderad 23-04-19